

Kategoria: Komunikacja i Transport

Opublikowano: czwartek, 17, kwiecień 2025 13:02

Przemysław Matysiak

Odśłony: 9552

Czy można wymienić algierskie prawo jazdy na polskie prawo jazdy? Jakie przepisy mają zastosowanie w takiej sprawie? Jak w takiej sytuacji powinien zachować się organ? W tym temacie wypowiedział się niedawno WSA w Lublinie.

O co chodziło w sprawie?

Obywatel Algierii wystąpił do prezydenta miasta z wnioskiem o wymianę algierskiego prawa jazdy na polskie prawo jazdy. Oświadczył on także, że nie ma zatrzymanego czy cofniętego prawa jazdy, oraz nie posiada innego dokumentu stwierdzającego uprawnienie do kierowania pojazdami.

Prezydent odmówił wymiany prawa jazdy, a jego decyzję utrzymało w mocy SKO. Sprawą w konsekwencji zajął się lubelski WSA.

Wiedeńska czy genewska? Która konwencja znajdzie zastosowanie?

W kontekście prawidłowego rozstrzygnięcia, lecz błędnego uzasadnienia dokonanego przez organy obydwu instancji, WSA pochylił się nad zagadnieniem, która konwencja będzie miała zastosowanie do przypadku obywatela Algierii.

Rzeczpospolita Polska jest bez wątpienia stroną Konwencji wiedeńskiej. W Dzienniku Ustaw z 1988 r. Nr 5, poz. 41 opublikowane zostało Oświadczenie Rządowe z dnia 7 listopada 1987 r. w sprawie ratyfikacji przez Polską Rzeczpospolitą Ludową Konwencji o ruchu drogowym, sporządzonej w Wiedniu dnia 8 listopada 1968 r. Zgodnie z treścią przywołanego Oświadczenia dnia 23 sierpnia 1984 r. został złożony Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych dokument ratyfikacyjny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej do powyższej konwencji. Na zasadzie art. 47 ust. 2 Konwencji weszła ona w życie w stosunku do Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej dnia 23 sierpnia 1985 r.

Co jednak istotne – jako umowa międzynarodowa, Konwencja wiąże jedynie jej strony. Algierska Republika Ludowo-Demokratyczna nie jest stroną Konwencji wiedeńskiej. Nie była ani jej sygnatariuszem, ani jej nie ratyfikowała. Z aktualną listą sygnatariuszy i stron Konwencji można zapoznać się na stronach ONZ pod adresem: treaties.un.org

Powyższe oznacza, że do przedmiotowej sprawy nie mają zastosowania przepisy Konwencji o ruchu drogowym sporządzonej w Wiedniu dnia 8 listopada 1968 r.

Odmienne wygląda sytuacja w kontekście Konwencji genewskiej.

Otóż, skoro wnioskujący o wymianę prawa jazdy na polskie jest obywatelem Algierii, to zastosowanie będą miały przepisy Konwencji o ruchu drogowym, podpisanej w Genewie dnia 19 września 1949 r. Algieria przystąpiła do tej Konwencji 16 maja 1963 r., a Polska 29 października 1958 r. (zob. Oświadczenie Rządowe z dnia 5 maja 1959 r. w sprawie ratyfikacji przez Polskę Konwencji o ruchu drogowym Protokołu w sprawie znaków i sygnałów drogowych, podpisanych w Genewie dnia 19 września 1949 r., oraz Porozumień uzupełniających z 1950 r. i z 1955 r. - Dz. U. z 1959 r., Nr 54, poz. 324).

Aktualna lista sygnatariuszy i stron Konwencji genewskiej jest dostępna na stronach ONZ pod adresem: treaties.un.org

Konwencja genewska a prawo polskie

Ustawa o kierujących pojazdami (ukp) w art. 14 ust. 1 stanowi, że osoba posiadająca ważne krajowe prawo jazdy wydane za granicą może, na swój wniosek, otrzymać prawo jazdy odpowiedniej kategorii, za opłatą, o której mowa w art. 10 ust. 1, po zwrocie zagranicznego dokumentu organowi wydającemu prawo jazdy. Jeżeli prawo jazdy wydane za granicą nie jest określone w konwencjach o ruchu drogowym, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, dodatkowym warunkiem otrzymania polskiego prawa jazdy jest złożenie z wynikiem pozytywnym części teoretycznej egzaminu państwowego i przedstawienie uwierzytelnionego tłumaczenia zagranicznego dokumentu. Warunek ten nie dotyczy krajowego prawa jazdy wydanego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Z kolei przywołany powyżej art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a i b ukp określa, że dokumentem stwierdzającym posiadanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów składającym się z pojazdu silnikowego i przyczepy lub naczepy jest - wydane za granicą:

- a. międzynarodowe prawo jazdy, określone w Konwencji o ruchu drogowym, podpisanej w Genewie dnia 19 września 1949 r. (Dz. U. z 1959 r. poz. 321, 322 i 324),
- b. krajowe lub międzynarodowe prawo jazdy, określone w Konwencji o ruchu drogowym, sporządzonej w Wiedniu dnia 8 listopada 1968 r. (Dz. U. z 1988 r. poz. 40, 41 i 44).

Idąc dalej, zgodnie z art. 5 ust. 4 ukp, prawo jazdy, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania odpowiednim pojazdem silnikowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia stałego lub czasowego pobytu.

Według postanowień Konwencji genewskiej określonych w art. 24 ust. 1, każde z Umawiających się Państw udzieli każdemu kierowcy, który znajdzie się na jego terytorium i który spełnia warunki przewidziane w załączniku 8, zezwolenia na prowadzenie na swoich drogach, bez ponownego egzaminu, pojazdów samochodowych, należących do rodzaju lub rodzajów określonych w załączniku 9 i 10, na których prowadzenie po złożeniu dowodu swych kwalifikacji - kierowca uzyskał ważne pozwolenie, wydane przez właściwe władze innego Umawiającego się Państwa lub jednej z jego części składowych lub przez stowarzyszenie upoważnione przez te władze.

Jednakże Umawiające się Państwo będzie mogło żądać od kierowcy, który udaje się na jego terytorium, aby posiadał międzynarodowe pozwolenie na prowadzenie pojazdów samochodowych, zgodnie z wzorem umieszczonym w załączniku 10; w szczególności dotyczy to kierowcy przybywającego z kraju, w którym krajowe pozwolenie na prowadzenie pojazdów samochodowych nie jest wymagane lub w którym krajowe pozwolenie na prowadzenie pojazdów samochodowych nie jest zgodne z wzorem zawartym w załączniku 9 (zob. art. 24 ust. 2 Konwencji genewskiej).

Krajowe i międzynarodowe prawo jazdy a Konwencje

W przypadku Państw – Stron Konwencji genewskiej, polski ustawodawca wprowadził ograniczenie wynikające z art. 24 ust. 2 tej Konwencji. Bowiem na terytorium RP dokumentem uprawniającym do kierowania motorowerem, pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów składającym się z pojazdu silnikowego i przyczepy lub naczepy jest wyłącznie międzynarodowe prawo jazdy określone w

Konwencji genewskiej.

Analogicznie – polski obywatel, posiadający dokument prawa jazdy wydany w kraju, będzie uprawniony do kierowania odpowiednio motorowerem, pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów – jedynie na terytorium Państw – Stron Konwencji wiedeńskiej oraz terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, z wyjątkami niemającymi zastosowania w sprawie (zob. art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o kierujących pojazdami).

Kiedy Algierczyk pokieruje pojazdem w Polsce?

WSA odnosząc się do przepisów krajowych, jak też do postanowień obydwu Konwencji zauważył, że „krajowe” prawo jazdy wydane w Algierii nie stanowi dokumentu potwierdzającego uprawnienie do kierowania pojazdami na terytorium Polski. Uprawnienie takie inkorporowane jest wyłącznie w międzynarodowym dokumencie prawa jazdy wydanym przez właściwe władze Algierii.

Oznacza to, że Rzeczpospolita Polska uznaje za ważne na swoim terytorium wyłącznie międzynarodowe prawo jazdy wydane przez Państwo – Stronę Konwencji genewskiej.

Zatem, aby obywatel Algierii mógł legalnie kierować w Polsce pojazdem silnikowym musi albo zgodnie z art. 14 ukp wymienić swoje międzynarodowe prawo jazdy na dokument polski, albo uzyskać prawo jazdy wydane w Polsce po spełnieniu warunków określonych w art. 11 ukp, tj. m.in. uzyskać stosowne orzeczenie lekarskie i psychologiczne, odbyć szkolenie i zdać egzamin państwowy.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ukp, co do zasady osoba posiadająca ważne krajowe prawo jazdy wydane za granicą może, na swój wniosek, otrzymać prawo jazdy odpowiedniej kategorii. Przy czym należy podkreślić, że przez "ważne krajowe prawo jazdy wydane za granicą" należy rozumieć wyłącznie międzynarodowe prawo jazdy, określone w Konwencji genewskiej. Krajowe prawo jazdy wydane w Algierii nie jest dokumentem, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami. Sformułowanie "ważne krajowe prawo jazdy wydane za granicą" nie dotyczy dowolnego krajowego prawa jazdy, ale wyłącznie ważnego, a więc uznawanego za ważne (obowiązujące, wiążące) w świetle art. 4 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy o kierujących pojazdami.

Innymi słowy wymianie podlegał będzie dokument prawa jazdy wydany za granicą, który jest zgodny ze wzorem międzynarodowego pozwolenia na prowadzenie pojazdów samochodowych stanowiącym załącznik Nr 10 do Konwencji genewskiej.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z 23.01.2025 r., sygn. akt III SA/Lu 718/24, orzeczenie nieprawomocne

Źródło: orzeczenia.nsa.gov.pl